

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

Назва освітнього компоненту	<i>Філософія</i>
Вид	<i>обов'язкова</i>
Семестр(и), в якому викладається	<i>3</i>
Кількість кредитів ЄКТС	<i>4,0</i>
Рівень вищої освіти	<i>перший (бакалаврський)</i>
Освітня (і) програма (и)	<i>Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</i>
Мова викладання, навчання	<i>українська</i>
ІНІ/факультет	<i>Навчально-науковий інститут підготовки кадрів вищої кваліфікації</i>
Кафедра	<i>філософії і політології</i>
Лектор (викладач)	<i>Радіонова Людмила Олексіївна кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії і політології.</i>
Контакти лектора (викладача)	<i>ауд. 405цк чат Microsof Teams Lyudmila.Radionova@kname.edu.ua</i>

Мета: формування філософського мислення у формі поняття та навичок застосування філософської методології, теоретичних поглядів на світ у цілому, на відношення людини до цього світу в контексті онтологічних, гносеологічних, аксіологічних та соціальних проблем; розвиток здібностей критичного мислення й самостійного аналізу явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загально філософські проблеми з конкретними завданнями теорії та практики з урахуванням специфіки майбутньої професійної діяльності студента.

Освітні компоненти, на які спирається: «Українські історико-гуманітарні студії».

Зміст:

Змістовий модуль 1. Історія філософії.

Вивчаються теми змістового модуля, завданням якого є надання знань студентам про філософію та світогляд людини як теоретичний та духовно-практичний спосіб освоєння світу; про передумови виникнення філософії; про філософію Стародавньої Індії, Стародавнього Китаю, Стародавньої Греції; епоху Середньовіччя; наукову революцію XVII ст.; німецьку класичну філософію; українську філософську думку.

Змістовий модуль 2. Онтологія. Гносеологія

Розглядаються питання, що стосуються розуміння онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття; філософське вчення про матерію і буття; про сутність та структуру свідомості; про філософську теорію пізнання, специфічні особливості соціального пізнання та логіку мислення: здоровий глузд, діалектика, логіка критичного мислення, логіка рекурентності; про основні вимоги принципу

раціональності. ема пізнання в історії філософії. Пізнання як специфічна форма становлення людини до світу. Основний зміст пізнавальної діяльності. Визначення понять «теорія пізнання», «пізнання», «об'єкт», «суб'єкт», «предмет», «істина». Проблема генези свідомості. Основні види пізнання: теоретичне пізнання (свідомість); практичне пізнання (самосвідомість); узагальнююче (розум). Значення теорії пізнання. Основні етапи розвитку поняття «буття» в історії філософії. Визначення основних законів і категорій логіки. Основні форми визначення поняття.

Змістовий модуль 3. Соціальна філософія

Розглянуто поняття суспільства як предмета філософського аналізу. Політична система сучасного суспільства. Держава як інститут публічного адміністрування. Роль місцевого самоврядування в сучасному суспільстві. Основні сфери соціальної реальності. Поняття «соціальної держави» та державного забезпечення «соціальності». Наука як вид духовного виробництва та продуктивна сила сучасного ринкового суспільства. Філософське розуміння культури і цивілізації. Проблема сутності та існування людини.

Результати навчання:

- критично аналізувати сучасні онтологічні, гносеологічні, аксіологічні і соціальні проблеми людського буття,
- застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення та основ методології наукового пізнання в предметній сфері комп'ютерних наук.
- застосовувати критичне мислення, аналіз, синтез, узагальнення,
- аналізувати складні явища соціокультурного життя.

Методи навчання:

- словесні (усні);
- письмові (письмові завдання);
- інтерактивні (дискусії, полеміка, презентації);
- самостійна робота: опрацювання лекційного матеріалу, навчально-методичної літератури; виконання різноманітних завдань до лекційних та практичних занять.

Методи контролю та порядок оцінювання результатів навчання:

Усний контроль: опитування, дискусії, доповіді, презентації, реферати, проблемно-пошукові завдання.

Письмовий контроль: тестування; філософське есе; контрольні роботи; конспектування; філософський словник.

Методи модульного контролю (за змістовими модулями): тестування у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE.

Методи підсумкового семестрового контролю (екзамен): тестування у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE.

Під час освітнього процесу його учасники повинні дотримуватись вимог законодавства України, внутрішніх нормативних документів Університету та принципів і правил академічної доброчесності. (Положення про академічну доброчесність та систему запобігання академічному плагіату).

Результати навчання, здобуті у неформальній та/або інформальній освіті визнаються згідно Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у Харківському національному університеті міського господарства імені О. М. Бекетова.

Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення:

1. «Філософія» / ID дистанційного курсу дисципліни у віртуальному

освітньому середовищі на платформі MOODLE ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. URL : <https://dl.kname.edu.ua/course/view.php?id=235>

2. 2025_217_Радіонова Л. О. Філософія: курс лекцій (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної і заочної форм навчання всіх спеціальностей) / Л. О. Радіонова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2025. – 92 с. URL :

https://eprints.kname.edu.ua/67793/1/2025_%D0%A0%D0%95%D0%9F%D0%9E%D0%97_217%D0%9B_%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9B.%20%D0%9E%20%281%29.pdf

3. Методичні рекомендації до практичних занять із навчальної дисципліни «Філософія» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання всіх спеціальностей) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. Л. О. Радіонова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2025. – 52 с. URL :

<https://eprints.kname.edu.ua/67794/1/2025%20429%D0%9C%20%D0%A0%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D0%B7.%20%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9B.%20%D0%9E..pdf>

4. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Філософія» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання всіх спеціальностей) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. Л. О. Радіонова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2025. – 40 с. URL

<https://eprints.kname.edu.ua/67795/1/2025%20430%D0%9C%20%D0%A0%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D0%B7.%20%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9B.%20%D0%9E%2B.pdf>

5. Алексюк І. А. Філософія мови: традиція аналітичної філософії [Текст] : підручник / Ігор Анатолійович Алексюк ; МОН України, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. – Київ : Центр учбової літератури, 2021. – 320 с. URL : http://ufd.lib.nau.edu.ua:8080/library/DocDescription?doc_id=502791 вільний доступ. – Назва з екрана.

6. Аристотель Метафізика. Харків: Фоліо, 2020. 300 с. URL : https://folio.com.ua/system/books/samples/000/002/214/original/%D0%90%D1%80%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8C_%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%B7%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf?1589358090=&srsIid=AfmBOopBM5tz8bbcGzPCNil8glC1BXe5WwBi3QarS24CQtVfZU8qAadaa

7. Гусев В. І. Метафізика: проблеми, принципи, поняття : Лекційний курс : навч. посіб. Київ : Вид-во «Каравела», 2020. 336 с. URL : http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/mefigu.pdf

8. Електронна хрестоматія – Бакалавр. – Електрон. текст. URL : <http://ifaiz.edu.ua/novyny/624-elektronna-khrestomatia-bakalavr.html>

9. Найчук А. В., Ганаба С. О. Філософія історії: [навчальний посібник] / А. В. Найчук, С. О. Ганаба. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2020. – 204 с. URL :

<https://politkaf.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/naichuk-a.v.-filosofiia-istorii.-navchalnyj-posibnyk.pdf>

10. Петрушенко В. Л. Філософія: Підручник. – Львів: ПП «Магнолія 2006», 2025. – 504 с. URL: https://magnolia.lviv.ua/wp-content/uploads/2024/10/FilosofiiaPetrushenko-V.L._zmist.pdf

11. Хамітов Н. В. Філософська антропологія: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту. 5-е видання, виправлене і доповнене. К.: КНТ, 2023. 405 с. URL: https://cgo.org.ua/wp-content/uploads/2023/11/Philos_antrop.pdf

12. Adamson Peter. A History of Philosophy Without Any Gaps. 2023. <https://historyofphilosophy.net/>

INFORMATION REFERENCE

Full name of the discipline	<i>Philosophy</i>
Type of discipline	<i>mandatory</i>
Semester	<i>3rd</i>
Number of ECTS credits	<i>4</i>
Level of higher education	<i>first (bachelor's degree)</i>
Educational programme	<i>Business, trading and stock exchange activities</i>
Language of instruction, teaching	<i>Ukrainian</i>
ESI/faculty	<i>Academic and Research Institute of Doctoral and Postdoctoral Studies</i>
Department	<i>philosophy and political science</i>
Name of lecturer(s)	<i>Associate Professor, PhD in Philosophy Nataliia V. Kozyrieva</i>
Contacts of lecturer(s)	<i>room 405cb chat Microsof Teams Lyudmila.Radionova@kname.edu.ua</i>

The purpose of the discipline: the formation of philosophical thinking in the form of the concept and skills of applying philosophical methodology, theoretical views on the world as a whole, on the relationship of man to this world in the context of ontological, epistemological, axiological and social problems; development of critical thinking abilities and independent analysis of the phenomena of social life, the ability to connect general philosophical problems with specific tasks of theory and practice, taking into account the specifics of the student's future professional activity.

Interdisciplinary connections: "Ukrainian historical and humanitarian studies"

Contents:

Content module 1: History of philosophy.

The topics of the content module are studied, the task of which is to provide students with knowledge about philosophy and human worldview as a theoretical and spiritual and practical way of mastering the world; about the prerequisites for the emergence of philosophy; about the philosophy of Ancient India, Ancient China, Ancient Greece; the Middle Ages; the scientific revolution of the XVII century; German classical philosophy; Ukrainian philosophical thought.

Content module 2: Ontology. Epistemology.

Issues related to the understanding of ontological, epistemological, axiological and social problems of being; philosophical doctrine of matter and being; the essence and structure of consciousness; philosophical theory of knowledge, specific features of social knowledge and logic of thinking: common sense, dialectic, logic of critical thinking, logic of recurrence; the basic requirements of the principle of rationality. Cognition as a specific form of human attitude to the world. The main content of cognitive activity. Definition of the concepts of "theory of knowledge", "cognition", "object", "subject", "subject", "truth". The problem of the genesis of consciousness. The main types of cognition: theoretical cognition (consciousness); practical

cognition (self-awareness); generalizing (mind). The importance of the theory of cognition. The main stages of development of the concept of "being" in the history of philosophy. Definition of the basic laws and categories of logic. The main forms of definition of the concept.

Content module 3.Social philosophy

The concept of "society as a subject of philosophical analysis" is considered. The political system of modern society. The state as an institution of public administration. The role of local government in modern society. The main spheres of social reality. The concept of "social state" and state provision of "sociality". Science as a type of spiritual production and a productive force of modern market society. Philosophical understanding of culture and civilization. The problem of the essence and existence of man.

Learning outcomes:

- to know the main meaning of philosophical concepts, to determine the moral principles and spiritual values of society.
- apply critical thinking, analysis, synthesis, generalization.
- justify the value of the principles of diversity and multiculturalism.

Teaching methods:

- verbal (oral);
- written (written assignments);
- interactive (discussions, polemics, presentations);
- independent work: studying lecture material, educational and methodological literature; completing various tasks for lectures and practical classes.

Methods of control and the procedure for assessing learning outcomes:

Oral control: surveys, discussions, reports, presentations, essays, problem-solving tasks.

Written control: testing; philosophical essay; control works; note-taking; philosophical dictionary.

Methods of module control (by content modules): testing in a virtual educational environment on the MOODLE platform.

Methods of final semester control (exam): testing in the virtual educational environment on the MOODLE platform.

During the educational process, its participants must comply with the requirements of the legislation of Ukraine, internal regulations of the University and the principles and rules of academic integrity. (Regulations on Academic Integrity and the System of Prevention of Academic Plagiarism).

Learning outcomes obtained in non-formal and/or informal education are recognised in accordance with the Regulations on the procedure for recognising learning outcomes obtained through non-formal and/or informal education at O.M. Beketov Kharkiv National University of Urban Economy.

Methodical support

1. «Філософія» / ID дистанційного курсу дисципліни у віртуальному освітньому середовищі на платформі MOODLE ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. URL : <https://dl.kname.edu.ua/course/view.php?id=235>

2. 2025_217_Радіонова Л. О. Філософія: курс лекцій (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної і заочної форм навчання всіх спеціальностей) / Л. О. Радіонова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2025. – 92 с. URL : https://eprints.kname.edu.ua/67793/1/2025_%D0%A0%D0%95%D0%9F%D0%9E%D0%97_217%D0%9B_%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9B.%20%D0%9E%20%281%29.pdf

3. Методичні рекомендації до практичних занять із навчальної дисципліни «Філософія» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання всіх спеціальностей) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. Л. О. Радіонова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2025. – 52 с. URL :

<https://eprints.kname.edu.ua/67794/1/2025%20429%D0%9C%20%D0%A0%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D0%B7.%20%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9B.%20%D0%9E..pdf>

4. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Філософія» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання всіх спеціальностей) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. Л. О. Радіонова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2025. – 40 с. URL

<https://eprints.kname.edu.ua/67795/1/2025%20430%D0%9C%20%D0%A0%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D0%B7.%20%D0%A0%D0%B0%D0%B4%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9B.%20%D0%9E%2B.pdf>

5. Алексюк І. А. Філософія мови: традиція аналітичної філософії [Текст] : підручник / Ігор Анатолійович Алексюк ; МОН України, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. – Київ : Центр учбової літератури, 2021. – 320 с. URL : http://ufd.lib.nau.edu.ua:8080/library/DocDescription?doc_id=502791 вільний доступ. – Назва з екрана.

6. Аристотель Метафізика. Харків: Фоліо, 2020. 300 с. URL :

https://folio.com.ua/system/books/samples/000/002/214/original/%D0%90%D1%80%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8C_%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%B7%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf?1589358090=&srs_ltid=AfmBOopBM5tz8bbcGzPCNil8glC1BXe5WwBi3QarS24CQtVfZU8qAadaa

7. Гусев В. І. Метафізика: проблеми, принципи, поняття : Лекційний курс : навч. посіб. Київ : Вид-во «Каравела», 2020. 336 с. URL : http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/mefigu.pdf

8. Електронна хрестоматія – Бакалавр. – Електрон. текст. URL : <http://ifaiz.edu.ua/novyny/624-elektronna-khrestomatiia-bakalavr.html>

9. Найчук А. В., Ганаба С. О. Філософія історії: [навчальний посібник] / А. В. Найчук, С. О. Ганаба. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2020. – 2024 с. URL :

<https://politkaf.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/naichuk-a.v.-filosofiiia-istorii.-navchalnyj-posibnyk.pdf>

10. Петрушенко В. Л. Філософія: Підручник. – Львів: ПП «Магнолія 2006», 2025. – 504 с. URL: https://magnolia.lviv.ua/wp-content/uploads/2024/10/FilosofiiiaPetrushenko-V.L._zmist.pdf

11. Хамітов Н. В. Філософська антропологія: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту. 5-е видання, виправлене і доповнене. К.: КНТ, 2023. 405 с. URL: https://cgo.org.ua/wp-content/uploads/2023/11/Philos_antrop.pdf

12. Adamson Peter. A History of Philosophy Without Any Gaps. 2023. <https://historyofphilosophy.net/>